

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔๘/๒๕๖๔

วันที่ ๑๗ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { นายสุวิทย์ คุ่มเมือง ผู้ร้อง
นายกรัฐมนตรีน ที่ ๑
คณะรัฐมนตรี ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายสุวิทย์ คุ่มเมือง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสุวิทย์ คุ่มเมือง (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนส่งหนังสือถึงผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแสดงความประสงค์จะให้การสนับสนุนอุปกรณ์ไฟฟ้าชุดวัดแสดงผลและชุดควบคุมกระแสไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีหนังสือปฏิเสธผู้ร้องร้องทุกข์ไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีผ่านระบบการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ต่อนายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และคณะรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ว่าผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกระทำการทุจริต และขอให้สอบสวนลงโทษทางวินัย และดำเนินคดีอาญา ต่อมาปรากฏผลการพิจารณาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ว่ายุติเรื่อง ผู้ร้องจึงส่งหนังสือถึงผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอีกครั้งว่าการสนับสนุนอุปกรณ์ไฟฟ้าจะทำให้ผู้บริโภคและรัฐใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย และร้องทุกข์ไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีผ่านระบบ

- ๒ -

การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ต่อผู้ถูกร้องทั้งสองว่า ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกระทำการทุจริตและขอให้สอบสวนลงโทษทางวินัยและดำเนินคดีอาญา ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องทั้งสองยังไม่ดำเนินการเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินผ่านโมบายล์แอปพลิเคชัน ๒ ครั้ง คือ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ร้องเรียนผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกับพวกประพฤติมิชอบและขอให้ลงโทษทางวินัย ตามเลขที่รับเรื่อง ๓๘๔/๒๕๖๔ และเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ร้องเรียนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกับพวกที่สั่งระงับไม่ส่งเรื่องให้ผู้ถูกร้องทั้งสองพิจารณา ตามเลขที่รับเรื่อง ๓๙๐/๒๕๖๔

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ไม่ดำเนินการเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องเพื่อให้พิจารณาลงโทษทางวินัยและทางอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสองดำเนินการสอบสวนและลงโทษทางวินัยและทางอาญาแก่ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

๓. มีคำสั่งให้ผู้ร้องได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ หรือตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๔) โดยให้ผู้ถูกร้องทั้งสองสนับสนุนผู้ร้องให้ได้รับความคุ้มครองดังกล่าวและสวัสดิการรัฐเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ และพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

๔. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสองปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการจัดทำชุดวัดแสดงผลและควบคุมกระแสไฟฟ้าอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค รัฐ และประชาชน

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และมาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้ ... (๔) คดีที่

ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ” และมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลหรือชุมชนซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการทำหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควร ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๔) ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (๑) บุคคลหรือชุมชนนั้นได้ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้ตนหรือชุมชนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลหรือชุมชนได้โต้แย้งการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการดังกล่าวเป็นหนังสือต่อหน่วยงานนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือวันที่ได้รับแจ้งหรือถือว่าได้รับแจ้ง และ (๒) บุคคลหรือชุมชนตาม (๑) ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าหน่วยงานของรัฐตาม (๑) มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องและหน่วยงานของรัฐทราบ แต่หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงการดังกล่าว (๓) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินและสั่งการตามที่เห็นสมควร ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือหน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาและเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก็ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งให้บุคคลหรือชุมชนทราบ หากบุคคลหรือชุมชนเห็นว่าคำสั่งการของคณะรัฐมนตรียังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยตามมาตรา ๗ (๔) ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองไม่รับคำร้องและเอกสารหลักฐานการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้มีการสอบสวนลงโทษทางวินัยและดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน

- ๕ -

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนดระยะเวลาอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าถูกละเมิดสิทธิจากเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นไม่ดำเนินการสอบสวนลงโทษทางวินัยและดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเรื่อง que ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ประกอบกับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่ข้อเท็จจริงปรากฏตามเอกสารประกอบคำร้องเกี่ยวกับรายละเอียดเรื่องร้องเรียนเลขที่รับเรื่อง ๓๘๔/๒๕๖๔ ของผู้ร้อง ว่าเป็นการร้องเรียนผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกับพวกประพจน์มิชอบ และขอให้ลงโทษทางวินัย และเรื่องร้องเรียนเลขที่รับเรื่อง ๓๙๐/๒๕๖๔ ว่าเป็นการร้องเรียนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกับพวกที่ส่งระงับไม่ส่งเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณา จึงมิใช่เป็นการยื่นคำร้องเพื่อร้องเรียนผู้ถูกร้องทั้งสองต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ กล่าวคือ ผู้ร้องจะต้องร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว หากผู้ร้อง

- ๖ -

เห็นว่าการสั่งการดังกล่าวยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องมิได้ดำเนินการตามทบทบัญญัติดังกล่าว กรณียังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

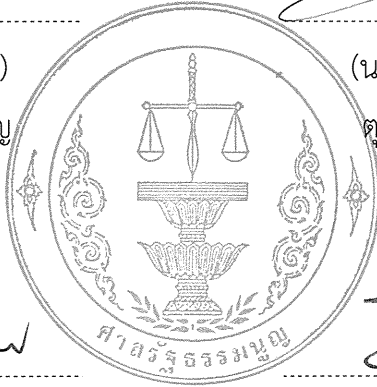
(คำสั่งที่ ๔๙/๒๕๖๔)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ